

W dniu 2.12.2018. Walne Zgromadzenie Delegatów Polskiego Towarzystwa Psychologicznego przyjęło nowy Kodeks Etyczny Psychologa. JW. Poprzednich numerach Newslettera zaprezentowaliśmy ideę i strukturę Kodeksu, jego ogólne założenia i prawa odbiorcy usług psychologicznych. W tym numerze przedstawiamy Państwu ostatnią część dotyczącą praw psychologa. Na końcu opisane są też podstawowe pojęcia używane w Kodeksie, np. psycholog, kontrakt psychologiczny etc. W kolejnych numerach Newslettera będziemy przedstawiać postępowanie nad tworzeniem kodeksów szczegółowych.

ROZDZIAŁ 4. PRAWA PSYCHOLOGA

Artykuł 13. Prawo psychologa do niezależności zawodowej

Wykonując czynności zawodowe, psycholog zachowuje prawo do niezależności wobec przedstawicieli innych zawodów, a także wobec innych psychologów. Podstawą tej niezależności jest odpowiedzialność wobec odbiorcy, wiedza i umiejętności profesjonalne. Psycholog ma prawo do takich warunków pracy, które umożliwiają świadczenie wysokiej jakości usług i ograniczają ryzyko zrutynizowania pracy i wystąpienia objawów wypalenia zawodowego.

Artykuł 14. Prawo psychologa do zachowania tajemnicy zawodowej

Psycholog ma prawo do zachowania w tajemnicy informacji uzyskanych w związku z wykonywaniem czynności zawodowych. Wyjątki od tej reguły określają przepisy prawa powszechnego.

Artykuł 15. Prawo psychologa do odmowy wykonania czynności zawodowych

Psycholog ma prawo do odmowy wykonania czynności zawodowych, w szczególności jeśli uzna, że okoliczności zewnętrzne lub wewnętrzne znacznie utrudniają lub uniemożliwiają ich rzetelne wykonanie.

Artykuł 16. Prawo psychologa do ochrony i pomocy ze strony środowiska zawodowego

Psycholog ma prawo do ochrony i pomocy ze strony środowiska zawodowego, zwłaszcza ze strony instytucji i organizacji zrzeszających psychologów/samorządu zawodowego.

Artykuł 17. Prawo psychologa do obrony w razie zarzutów etyczno-zawodowych

Psycholog, wobec którego postawiono zarzut naruszenia etyki zawodowej, ma prawo do zapoznania się z zarzutami i rozpatrzenia swojej sprawy w ramach postępowania przed organem uprawnionym do rozstrzygania i wydawania orzeczeń w zakresie etyki zawodowej.

SŁOWNIK GŁÓWNYCH POJĘĆ (w porządku alfabetycznym):

Działania psychologiczne: wszelkie czynności podejmowane przez psychologa w roli zawodowej i w sytuacji profesjonalnej. W szczególności są to: diagnoza, poradnictwo psychologiczne, psychoterapia, psychoedukacja, opiniowanie, orzekanie, prowadzenie badań naukowych, dydaktyka psychologii, popularyzacja wiedzy psychologicznej.

Kontrakt: umowa między psychologiem a odbiorcą (a także ze zleceniodawcą, jeśli nie jest tożsamy z odbiorcą), określająca warunki prowadzenia działań psychologicznych. W określonych sytuacjach zawodowych kontrakt może przyjąć formę pisemną lub ustną.

Odbiorca: osoba uczestnicząca w działaniach psychologicznych.

Psycholog: osoba uprawniona do wykonywania działań psychologicznych na podstawie dyplomu ukończenia pięcioletnich jednolitych studiów magisterskich z psychologii lub licencjatu z psychologii i magisterium z psychologii. W tekście niniejszego kodeksu termin ten odnosi się do wszystkich przedstawicieli zawodu, niezależnie od płci.

Świadoma zgoda: zgoda wyrażona w sposób dobrowolny, w oparciu o wystarczające, zrozumiane informacje.

Zarządzanie informacją: w kontekście działań psychologicznych obejmuje w szczególności zbieranie, przetwarzanie, przechowywanie oraz przekazywanie informacji związanych z działaniami psychologicznymi.

Zleceniodawca: osoba zlecająca badanie psychologiczne, w tekście niniejszego kodeksu termin stosowany wówczas, gdy osoba ta nie jest tożsama z osobą odbiorcy, np. w sytuacji działań psychologicznych wobec osób małoletnich i prawnie ubezwłasnowolnionych.